

PROTOKÓŁ Nr 35-8/2021

z posiedzenia Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska w VIII Kadencji Rady Miasta Gdańska, które odbyło się 28 września 2021 roku (wtorek), rozpoczęte o godz. 15:00 - zdalne w aplikacji Microsoft TEAMS.

Posiedzeniu przewodniczyła Radna Anna Gołędzinowska - Przewodnicząca Komisji Zrównoważonego Rozwoju Rady Miasta Gdańska.

Powitała gości posiedzenia, osoby referujące oraz radnych i zanim przeszła do sprawdzenia obecności poinformowała osoby, które jeszcze nie miały okazji brać udziału w posiedzeniu Komisji, że posiedzenie jest nagrywane w celu sporządzenia protokołu. Natomiast jeżeli chodzi o dyskusję, to w pierwszym rzędzie po osobie referującej dany punkt programu pytania zadają radni, jeżeli są inne osoby, które są na posiedzeniu, które również chciałyby zadać pytanie, uzyskać jakąś informację w danym temacie, to mogą się zgłosić do wypowiedzi po radnych.

Następnie zgodnie z trybem zdalnym sprawdziła obecność członków Komisji:

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Początek obrad
1.	Gołędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecny
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecna
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
6.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Na stan siedmiu (7) członków Komisji, w posiedzeniu uczestniczyło siedmiu (7), czyli było quorum do podejmowania prawomocnych opinii, wniosków i innych stanowisk.

Listy obecności członków Komisji stanowią załącznik nr 1, lista gości stanowi załącznik nr 2 do protokołu.

Stwierdzam quorum i otwieram 35 posiedzenie Komisji. W tym momencie przechodzimy do zatwierdzenia porządku obrad. Porządek został państwu radnym dostarczony w regulaminowym terminie. **Porządek stanowi załącznik nr 3 do protokołu.**

Czy z Państwa strony są ewentualnie jakieś zastrzeżenia albo potrzeba rozwinięcia zaproponowanego porządku obrad? Nie było zastrzeżeń, więc poddała pod głosowanie przyjęcie następującego porządku obrad:

1. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska - Druk Nr 1042 - w zakresie działania Komisji.

Przedstawia: Pani Izabela Kuś – Skarbnik Miasta Gdańska

2. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2021 rok - Druk Nr 1043 - w zakresie działania Komisji.

Przedstawia: Pani Izabela Kuś – Skarbnik Miasta Gdańska

3. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania zmian dokumentu pn. „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”, w tym trybu konsultacji - Druk nr 1044.

Przedstawia: Pani Iwona Bierut – Dyrektor Wydziału Polityki Gospodarczej

4. Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025 - Druk Nr 1033.

Przedstawia: Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

5. Stan przygotowania do rewaloryzacji Wielkiej Alei Lipowej.

Przedstawia: Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

6. Stan prac nad standardami utrzymania zieleni.

Przedstawia: Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

7. Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Głosowanie nad przyjęciem porządku obrad:

<i>Lp.</i>	<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Głosowanie „Za”</i>	<i>Głosowanie „Przeciw”</i>	<i>Głosowanie „Wstrzymał/a się</i>
1.	Golędzinowska Anna	Za	X	X
2.	Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
3.	Błaszczyk Kamila	Za	X	X
4.	Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
5.	Skarbek Mateusz	Za	X	X
6.	Majewski Przemysław	Za	X	X
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Komisja porządek obrad przyjęła - 7 głosami za- jednogłośnie.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję. Szanowni Państwo. W tym momencie przechodzimy do dalszego procedowania. Pierwszym punktem porządku obrad jest rozpatrzenie i zaopiniowanie druku Nr 1042 dotyczącego zamiany Wieloletniej Prognozy Finansowej. Proszę o omówienie, rozumiem, że dzisiaj będzie to referowała Pani Dyrektor Trojanowska, bardzo proszę.

PUNKT – 1.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska - Druk Nr 1042 – w zakresie działania Komisji.

Przedstawia: Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 września 2021 r. – sprawa **BRMG.0006.203.2021**

Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Referując przedmiotowy projekt uchwały powiedziała m.in., że druk nr 1042, to projekt uchwały zmieniający uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej. Zakres zmian w przedmiotowej uchwale jest bardzo szeroki. Wynika z dostosowania WPF do planu budżetu miasta Gdańska na rok 2021, a w szczególności zakres zmian wynika z wniosku Wydziału Projektów Inwestycyjnych. Ten wniosek zarówno po stronie dochodowej jak i po stronie wydatkowej dostosowuje budżet miasta do harmonogramu realizacji poszczególnych zadań. Zmiany po stronie wydatkowej w realizowanych przedsięwzięciach polegają na przesunięciu środków z roku 2021 na rok 2022 i 2023. Kwotowo to wygląda następująco, że w roku 2021 zdejmujemy z przedsięwzięć przeszło 254 miliony złotych, natomiast przesuwamy te pieniądze na 2022 rok w wysokości przeszło 200 milionów złotych, a w roku 2023 w wysokości prawie 60 milionów złotych. Czyli ogólnie mamy przesunięcie z roku 2021 na 2022 i 2023 rok. Dodatkowo, jeśli chodzi o zmianę uchwały w 2022 roku zabezpieczamy środki na wykup 51% akcji Saur International w spółce SNG SA w związku z kończącym się kontraktem tej spółki z miastem i na ten cel zabezpieczamy środki w przyszłym roku w wysokości 45 milionów złotych. Zmiany w uzasadnieniu są pokazane w formie tabelarycznej w zakresie przedsięwzięć, oprócz jakby kwoty i roku, na który przesuwane są środki dodatkowo opisana jest przyczyna przesunięcia na kolejne lata. Z racji tego, że jest zmian bardzo dużo, nie chciałabym ich pojedynczo omawiać, natomiast jest do dyspozycji również Dyrektor Dawidowski na Komisji, gdyby Państwo mieli jakieś szczegółowe pytania, to myślę, że Dyrektor będzie mógł udzielić odpowiedzi. Dziękuję bardzo i proszę o pozytywną opinię.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Tutaj pytanie w takim razie do Dyrektora Dawidowskiego z mojej strony, bo część tych przesunięć to są projekty dotyczące rewitalizacji. Dyrektor Pielak kilka miesięcy temu już informowała nas o trudnościach z uzgodnieniami, zwłaszcza tych przestrzeni publicznych, które były rozstrzygane w toku konkursu, ich zagospodarowanie. Panie Dyrektorze, czy można powiedzieć coś więcej, jeżeli chodzi o docelowe zagospodarowanie tych przestrzeni i tego, czy ten postęp w uzgodnieniach idzie, i czy faktycznie istnieje realne ryzyko, że w kolejnych latach będziemy się spotykać i znowu dyskutować o kolejnych przesunięciach aż do pewnie niestety zamknięcia projektu?

Pan Marcin Dawidowski – Dyrektor Wydziału Programów Inwestycyjnych

Dzień dobry, witam Państwa serdecznie. Przede wszystkim w przypadku projektów rewitalizacyjnych, projektów europejskich, o co pytają też Państwo na Komisjach, w tym również projektów rewitalizacyjnych, według stanu i wiedzy na dziś uspokajam, że projekty te, jako projekty unijne są bezpieczne pod kątem głównego założenia, jakim jest potrzeba zrealizowania ich w obecnej perspektywie unijnej. Co nie oznacza, że projekty europejskie nie wymagają aneksów przesunięć. Natomiast tutaj mamy taką sytuację, w przypadku projektów unijnych tą datą dla nas taką bardzo wiążącą vi na dziś maksymalnie możliwą do pozyskania jest połowa 2023 roku.

Teraz, jeśli chodzi o projekty, to wynika z tego, czy to jest projekt regionalny, w tym przypadku rewitalizacje, czy to jest program centralny, to instytucje pośredniczące muszą do Ministerstwa Rozwoju właśnie w III kwartale roku 2023 zamknąć projekty i zaraportować, a z kolei to Ministerstwo ma IV kwartał roku 2023 na zamknięcie zadań na poziomie centralnym. Dlatego na dziś, oczywiście obserwujecie Państwo te zmiany, które już dzisiaj wynikają do WPF i przesuwanie środków, natomiast wiąże się to w przypadku projektów europejskich tutaj z piętnastoma zadaniami, które to środki mają korygowane, natomiast żadne z nich nie jest zagrożone, jakby nie zmieszczeniem się w terminie. Tam, gdzie przesuwamy poza obecnie obowiązujące dzisiaj daty z umów o dofinansowania, są procedowane aneksy, a żeby je zawrzeć trzeba mieć w Wieloletniej Prognozie Finansowej środki już rozlokowane na te lata, w których będzie obowiązywała umowa zmieniona nowym aneksem.

W przypadku rewitalizacji na dziś można powiedzieć, że wychodzimy na prostą, aczkolwiek ta długość projektowania, uzgadniania odbija się na tym, że jeszcze są zadania, które będą realizowane w 2022 roku a nawet będą przechodziły na 2023 rok, po to, żeby je zakończyć. I tak jak Państwo wiecie, w rewitalizacji, tym bardzo specyficznym projekcie jest jeszcze ta tzw. część miękka, która bardzo często wymaga bycia zrewitalizowaną w obiektach, które już jako ta część twarda zostały poddane procesowi inwestycyjnemu, bo osobną część oczywiście stanowią czy przestrzenie publiczne, czy układy drogowe, jeśli się takie w rewitalizacji znajdują. Ale mogę powiedzieć na dziś, że zagrożeń tutaj nie ma.

Oczywiście o każdym z tych zadań pewnie moglibyśmy w szczegółach, ale to tradycyjnie pewnie z Panią Dyrektorem Pielak się wyświetlimy u Państwa na Komisji, jeśli takie będzie oczekiwanie, żeby opowiedzieć na jakim jesteśmy etapie. Uspokajam, na dziś, że ścieżki krytycznej tu jeszcze nie ma, choć jesteśmy w takich terminach, można powiedzieć w miarę napiętych. Mam nadzieję, że ani jakaś nadzwyczajna zmiana pogodowa, ani jakiegokolwiek, nie wiem problemy przy zamówieniach publicznych na realizację, typu odwołania, protesty nie przydarzą nam się w taki sposób, żebyśmy musieli tutaj drzeć o ten termin ostateczny jako projektu europejskiego.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. O ile pamiętam dyskusję z Panią Dyrektorem Pielak, i o ile wiernie ją odtwarzam, to tutaj, jeżeli chodzi o ten etap opóźnień, tak jak Pan Dyrektor wspominał miejmy nadzieję, że nie będzie kolejnych problemów, to problemem była przede wszystkim przedłużająca się procedura uzgodnień, nie problem z wykonawcami, chociaż też mamy świadomość, że przy realizacji zadań inwestycyjnych coraz częściej taki występuje.

Szanowni Państwo Radni otwieram dyskusję. Dyskusja jest również tradycyjnie otwarta dla zainteresowanych osób spoza grona Państwa Radnych, natomiast tutaj przypominam w razie czego, że pierwszeństwo mają Radni Komisji w zabieraniu głosu. Czy są jakieś pytania dotyczące tego projektu uchwały? Nie widzę, wobec tego przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska zmieniającej uchwałę w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Gdańska - Druk Nr 1042 – w zakresie działania Komisji.

Głosowanie:

<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Głosowanie „Za”</i>	<i>Głosowanie „Przeciw”</i>	<i>Głosowanie „Wstrzymał/a się”</i>
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	X	X	Wstrzymał się
Błaszczuk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Skarbek Mateusz	X	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Agnieszkę Trojanowską – Dyrektora Wydziału Budżetu Miasta i Podatków oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 4 głosami za, przy 0 przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się - przyjęła i pozytywnie zaopiniowała przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1042- w zakresie działania Komisji. **Opinia Nr 35-8/124/26/2021**

Obecny Radny Mateusz Skarbek – członek Komisji nie wziął udziału w głosowaniu.

Radny Cezary Śpiewak – Dowbór – członek Komisji

Jeszcze chyba Pan Radny Skarbek?

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Miałam zgłoszenie, że Pan Radny wycofuje się z głosowania przy tym punkcie. Przechodzimy do kolejnego punktu obrad Komisji, tj. rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2021 rok - druk 1043 – w zakresie działania Komisji. Zakładam również, że Pani Dyrektor Trojanowska wprowadzi nas w szczegóły.

PUNKT – 2.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2021 rok – Druk Nr 1023 - w zakresie działania Komisji.

Przedstawia: Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 września 2021 r. – sprawa **BRMG.0006.204.2021**

Pani Agnieszka Trojanowska – Dyrektor Wydziału Budżetu Miasta i Podatków

Referując przedmiotowy projekt uchwały, zawarty w druku nr 1043 - w zakresie działania Komisji powiedziała m.in., że podobnie jak w WPF projekt uchwały zmieniającej jest bardzo obszerny. Tak jak powiedziałam przy poprzednim druku wynika głównie z wniosku Wydziału Projektów Inwestycyjnych i po stronie dochodowej w związku z tym wnioskiem zmniejszamy dotacje na projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w wysokości łącznej przeszło 119 milionów złotych. Natomiast po stronie wydatków, zmniejszamy te wydatki w roku bieżącym o prawie 258 milionów złotych, natomiast przenosimy te środki na kolejne lata. I oprócz tych zmian wynikających z wniosku Wydziału Projektów Inwestycyjnych dokonujemy również zmian po stronie dochodowej, głównie w wyniku realizacji dodatkowych dochodów przez Urząd Miejski w Gdańsku oraz przez jednostki budżetowe jak Gdański Ogród Zoologiczny, placówki oświatowe i przez Gdański Zarząd Dróg i Zieleni. Jeśli chodzi o zakres działania Komisji to po stronie dochodów wprowadzamy wpływy ze zbycia praw majątkowych w Wydziale Środowiska w wysokości 142.806 złotych i w takiej samej wysokości zwiększamy wydatki w Wydziale Środowiska na zwiększenie dotacji celowej inwestycyjnej dla Gdańskich Nieruchomości na realizację zadania likwidacja ogrzewania węglowego na terenie gminy miasta Gdańska. W Wydziale Gospodarki Komunalnej per saldo zwiększamy wydatki o 988.071 złotych. Z zakresu działania Komisji to wszystko. Szczegółowo zmiany zostały opisane w uzasadnieniu do projektu uchwały. Dziękuję i proszę o pozytywne zaopiniowanie.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Cieszy na pewno też w związku z kolejnymi drukami - mam na myśli program ochrony środowiska - że jeszcze w tym roku udało się znaleźć troszeczkę więcej środków na redukcję przestarzałych źródeł, czy wymianę przestarzałych źródeł ogrzewania. Otwieram dyskusję. Czy Państwo Radni mają jakieś pytania do tego druku?

Widzę, że nie ma. Faktycznie wszystkie zmiany zostały szczegółowo opisane, stąd myślę brak pytań. W takim przypadku przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta zmieniającej uchwałę w sprawie uchwalenia budżetu Miasta Gdańska na 2021 rok – Druk Nr 1043 - w zakresie działania Komisji.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	X	X	Wstrzymał się
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Panią Agnieszkę Trojanowską – Dyrektora Wydziału Budżetu Miasta i Podatków, Komisja 5 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1043 - w zakresie działania Komisji. **Opinia Nr 35-8/125/27/2021**

PUNKT – 3.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania zmian dokumentu pn. „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”, w tym trybu konsultacji – Druk nr 1044.

Przedstawia: Pani Iwona Bierut – Dyrektora Wydziału Polityki Gospodarczej

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 września 2021 r. – sprawa **BRMG.0006.205.2021**

Pan Marcin Hrynkiewicz – p.o. Kierownika w Wydziale Polityki Gospodarczej
Zreferował przedmiotowy projekt uchwały, zawarty w druku nr 1044.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Pytania

Pan Marcin Hrynkiewicz – p.o. Kierownika w Wydziale Polityki Gospodarczej
Odpowiedź

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Czy Państwo Radni mają jeszcze jakieś pytania do tego projektu uchwały?

Nie ma, przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania zmian dokumentu pn. „Gdańsk 2030 Plus Strategia Rozwoju Miasta”, w tym trybu konsultacji – Druk nr 1044.

Głosowanie:

<i>Nazwisko i imię</i>	<i>Głosowanie „Za”</i>	<i>Głosowanie „Przeciw”</i>	<i>Głosowanie „Wstrzymał/a się”</i>
Gołędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	Za	X	X
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Majewski Przemysław	Za	X	X
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Pana Marcina Hrynkiwicza – p.o. Kierownika w Wydziale Polityki Gospodarczej oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 7 głosami za – jednogłośnie - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1044. **Opinia Nr 35-8/126/28/2021**

PUNKT – 4.

Rozpatrzenie i zaopiniowanie projektu uchwały RMG w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025 – Druk Nr 1033.

Przedstawia: Pan Maciej Lorek – Dyrektor Wydziału Środowiska

Oryginał projektu uchwały znajduje się w protokole z sesji Rady Miasta Gdańska z 30 września 2021 r. – sprawa **BRMG.0006.194.2021**

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Dzień doby Państwu.

Referując przedmiotowy projekt uchwały, zawarty w druku nr 1033 przedstawił prezentację np. programu ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021-2023, z perspektywą do roku 2025 i powiedział m.in., że. program ochrony środowiska jest obowiązkiem ustawowym.

Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025

Urząd Miejski w Gdańsku
Wydział Środowiska

Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska
na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

Podstawy Programu

- art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2020, poz. 1219), uwzględnia cele zawarte w obowiązujących strategiach, programach i dokumentach programowych miasta Gdańska,
- kontynuacja „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Gdańska na lata 2014-2018 z perspektywą do roku 2020 (Uchwała Nr XXX/842/16 z dnia 27 października 2016 r.),
- podstawa funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem Integrującą wszystkie działania z zakresu ochrony środowiska i przyrody na szczeblu miasta.

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

Zadania będą realizowane przez gminę i przez inne podmioty, i których wykonanie będzie monitorowane i których wykonanie będzie sprawozdawane do miasta.

Zadania do realizacji w latach 2021-2025

Grupa I – zadania realizowane przez Gminę Miasto Gdańsk samodzielnie.

Grupa II – zadania monitorowane, realizowane przez inne podmioty, których wykonanie będzie sprawozdawane do Miasta.

Zadania uporządkowane w poszczególnych obszarach wynikają z:

- wyznaczonego celu,
- głównych problemów występujących w Gdańsku.

Wskazane w POŚ zadania planowane do realizacji przez Miasto Gdańsk będą realizowane w całości lub częściowo, w zależności od możliwości zapewnienia finansowania i priorytetów.

Szacowane łączne koszty zadań własnych przewidzianych w programie na lata 2021-2025 wynoszą około 1.230.000.000 złotych.

Koszty łączne

Szacowane łączne koszty zadań własnych przewidzianych w Programie na lata 2021-2025 wynoszą około 1 230 000 000 zł.

Na lata 2021-2023 w Wieloletniej Prognozie Finansowej zagwarantowane zostało 327 611 800 zł.

Częściowo zadania będą finansowane z Wojewódzkiego bądź Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

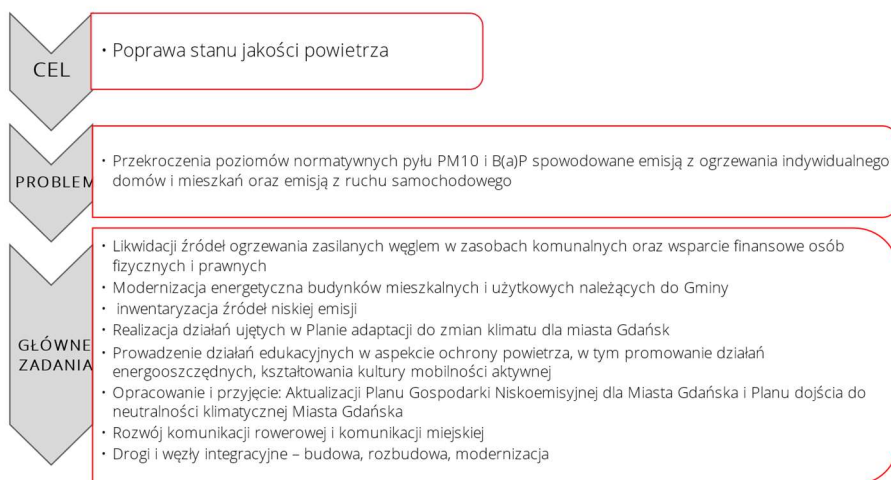
Natomiast zabezpieczonych środków finansowych w Wieloletniej Prognozie Finansowej mamy na kwotę 327.611.800 złotych. Co to znaczy i jakie zagrożenia są? Otóż tak naprawdę jest to lista możliwych, chętnych do zrealizowania pozycji.

Myśmy zebrali wszystkie pozycje w jednostkach naszych i pozycje w Wieloletniej Prognozie Finansowej, które dotyczą programu ochrony środowiska. I krótko mówiąc jest tego bardzo dużo.

Teraz przedstawię niektóre obszary, jakie zostały objęte w programie.

Obszar „Ochrona klimatu i jakości powietrza”. Został zdefiniowany cel, czyli poprawa stanu jakości powietrza. Zostały zdefiniowane problemy i również zadania.

Obszar „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Program ochrony środowiska dla miasta Gdańska
na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025

Obszar „Ochrona klimatu i jakości powietrza”

Szacowane koszty łączne w latach 2021 - 2025

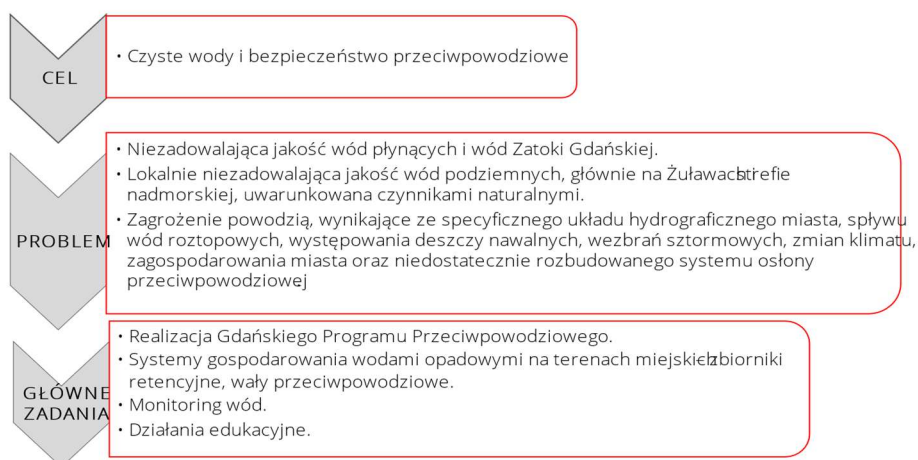
1 094 914 000 zł

<p>Finansowanie zagwarantowane w WPF (całkowicie lub częściowo) 235 904 100 zł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój komunikacji miejskiej – 60 142 000 zł. • Rozwój komunikacji rowerowej – 10 377 200 zł - środki częściowo zabezpieczone (brakuje 800 000 zł). • Drogi i węzły integracyjne – budowa, rozbudowa, modernizacja – 142 400 000 zł – częściowe zabezpieczenie (brakuje 3 079 800 zł). • Modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych i użytkowych należących do Gminy Miasta Gdańska - częściowo na 2021 r. - 22 450 000 zł (brakuje 682 550 000 zł). • Finansowe wspieranie monitoringu stanu zanieczyszczenia atmosfery (Fundacja ARMAG) - częściowo - na 2021 r. 500 000 zł (brakuje 2 000 000 zł). • Działania edukacyjne - częściowo 35 000 zł (brakuje 2 500 000 zł).
<p>Brak zagwarantowanego finansowania – 879 409 800 zł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja ogrzewania opartego o paliwa stałe lub modernizacja systemów grzewczych – 165 000 000 zł- zadanie wynikające z Programu ochrony powietrza. • Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – 800 000 zł- zadanie wynikające z Programu ochrony powietrza. • Tworzenie stref ograniczonej dostępności dla samochodów – 100 000 zł. • Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej – 100 000 zł. • Plan dojścia do neutralności klimatycznej – 30 000 zł.
<p>Finansowane jako dotacje</p>	<p>Finansowe wspieranie likwidacji źródeł niskiej emisji (źródeł ogrzewania zasilanych węglem) osób fizycznych i prawnych – ok. 800 000 zł/rok w zależności od liczby złożonych wniosków.</p>

Szacowany łączny koszt tego obszaru to 1.094.914.000 złotych w latach 2021-2025.

Obszar gospodarowanie wodami. Zdefiniowany cel to czyste wody i bezpieczeństwo przeciwpowodziowe, jak również zdefiniowane zostały problemy tj. m.in. niezadawalająca jakość wód płynących i wód Zatoki Gdańskiej, lokalnie niezadawalająca jakość wód podziemnych, szczególnie na Żuławach i strefie nadmorskiej, uwarunkowana czynnikami naturalnymi.

Obszar „Gospodarowanie wodami”

Obszar „Gospodarowanie wodami”

Szacowane koszty łączne w latach 2021-2025

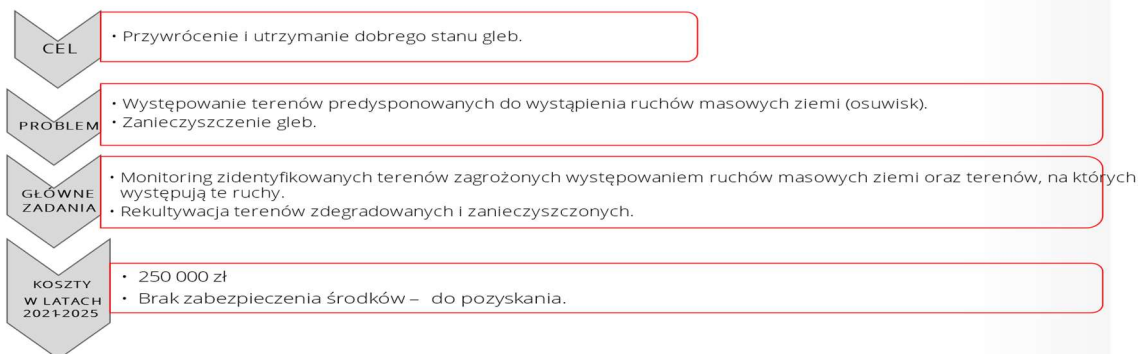
83 149 500 zł

Finansowanie zagwarantowane w WPF (całkowicie lub częściowo) 60 144 700 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja Gdańskiego Programu Przeciwpowodziowego – 50 034 300 zł. • Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich – kwota 10 004 500 zł – częściowo zabezpieczona (brakuje 21 138 800 zł). • Działania edukacyjne - 105 900 zł.
Brak zagwarantowanego finansowania – 23 004 800 zł	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój systemu monitoringu wód podziemnych – 1 866 000 zł.

Szacowany łączny koszt w latach 2021-2025 to 83 miliony złotych.

Obszar gleby. Cel przywrócenie i utrzymanie dobrego stanu gleb. Tu również zostały zdefiniowane problemy tj. występowanie terenów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych ziemi (osuwisk) oraz starych historycznie zdegradowanych i zanieczyszczonych gleb. Mamy też zdefiniowane główne zadania tj. monitoring i rekultywacja tych zdegradowanych i zanieczyszczonych terenów. Koszt 250.000 złotych.

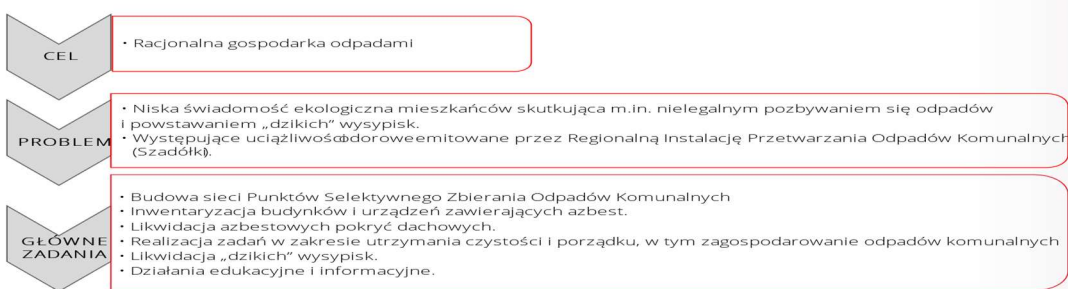
Obszar „Gleby”

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

Obszar „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. Cel to racjonalna gospodarka odpadami. Zdefiniowano również problemy jak: niska świadomość ekologiczna mieszkańców skutkująca m.in. nielegalnym pozbywaniem się odpadów i powstawaniem „dzikich” wysypisk, występujące uciążliwości odorowe emitowane przez Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych (Szadółki). Zdefiniowane zostały też zadania.

Obszar „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

Na to działanie mamy przewidziane 25 milionów złotych.

Obszar „Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów”

Szacowane koszty łączne w latach 2021-2025

25 007 000 zł

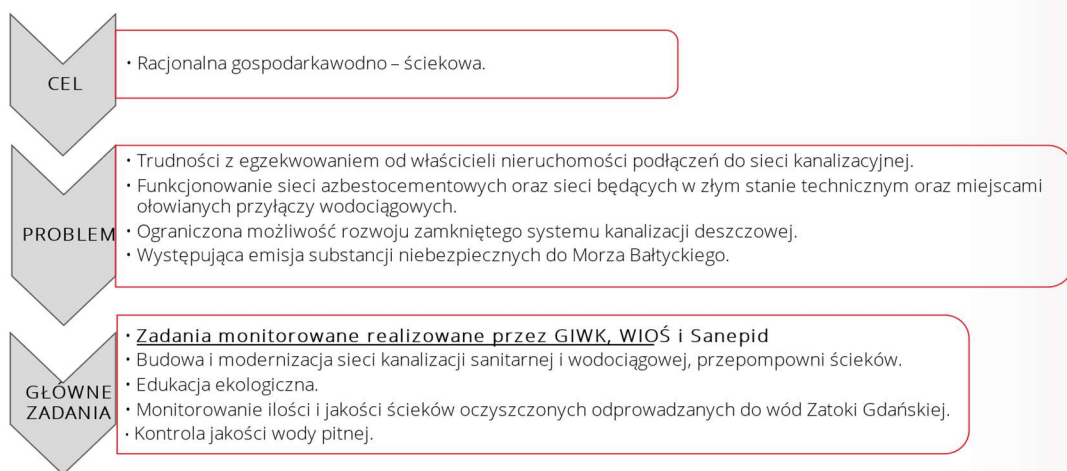
<p>Finansowanie zagwarantowane w WPF (całkowicie lub częściowo) 7 373 000 zł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Budowa sieci PSZOK – 7 302 000 zł. • Działania edukacyjne – częściowo zabezpieczone środki na rok 2021 – 71 000 zł (brakuje 6 284 000 zł).
<p>Brak zagwarantowanego finansowania – 17 634 000 zł</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Inwentaryzacja i likwidacja dachowych pokryć azbestowych oraz działania informacyjne – 1 350 000 zł (częściowo środki z WFOŚiGW). • Likwidacja „dzikich wysypisk” – 10 000 000 zł.

++ NEC TEMERE NEC TIMIDE ++

Obszar „Gospodarka wodno-ściekowa” Cel to racjonalna realizacja gospodarki wodno-ściekowej. Zostały zdefiniowane problemy, ale i również zadania. Tutaj wskazujemy, że stan wody mamy dobry, ale chcemy jeszcze lepiej monitorować i edukować społeczeństwo w zakresie zagrożeń wody i ścieków.

Obszar „Gospodarka wodno-ściekowa”

Co do pozostałych obszarów, to Państwo wiedzą: hałas, pola elektromagnetyczne, ale zasoby geologiczne również tzw. osuwiska, które monitorujemy. Są monitorowane, jest ich sporo w Gdańsku i przy każdej decyzji rozważamy, jak zabezpieczyć inwestycje.

Pozostałe obszary

W pozostałych obszarach brak lub niewielki stopień zagrożeń – działania edukacyjne i planistyczne.

Hałas – odrębny dokument - Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2018 – 2023

(Uchwała Nr LV/1569/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 28.06.2018 r).

Obszar interwencji	Cel
Zagrożenia hałase	CEL II: Poprawa klimatu akustycznego
Pola elektromagnetycz	CEL III: Utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym
Zasoby geologicz	CEL VI: Optymalizacja i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż
Zagrożenia poważnymi awar	CEL X: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska oraz minimalizacja ich skutków
Cel dodatkowy związany z kilkoma powyższymi c interwencji	
Cel XI: adaptacja i zapobieganie zmianom klimatu	

Zadania monitorowane

GLÓWNI WYKONAWCY:

- Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe,
- Osoby fizyczne,
- GPEC,
- GIWK Sp. z o.o.,
- PGE Energia Ciepła Oddział Wybrzeże w Gdańsku, Elektrociepłownia Gdańska EC2,
- Fosfory Grupa Puławy,
- Gdański Ogród Zoologiczny,
- Naftoport Przedsiębiorstwo Przeladunku Paliw Płynnych sp. z o.o.,
- Gdański Zarząd Dróg i Zieleni,
- Straż Miejska,
- Gdańskie Autobusy i Tramwaje Spółka z o.o.,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gdańsku,
- Gdańskie Wody Sp. z o.o.,
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gdańsku,
- SNG Sp. z o.o.,
- Port Czystej Energii Sp. z o.o.

Monitoring Programu

- cykl raportowania - co dwa lata, co zapewni monitorowanie realizacji zadań wymienionych w Programie.
- na bieżąco będzie monitorowany postęp w zakresie wykonania przedsięwzięć przez podległe Prezydentowi jednostki organizacyjne Urzędu Miasta, odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Wyniki oceny będą stanowiły podstawę do aktualizacji Programu
i zdefiniowania nowych przedsięwzięć.

Co do wszystkich zadań monitorowanych, one są spisane w dokumencie, tego jest sporo, dlatego sobie pozwoliłem Państwu ten dokument przedstawić krótko w tej prezentacji. Bardzo proszę o pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały w sprawie uchwalenia przedmiotowego programu, zawartego w druku nr 1033. Dziękuję. Jeśli są pytania, to bardzo proszę.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo za myślę trafną syntezę tego bardzo rozbudowanego dokumentu. Mam pytanie szczegółowe oraz ogólne. Może zacznę od pytania ogólnego. Czy na tle poprzedniego programu Państwo mogliby wskazać jakieś obszary, które wyjątkowo silnie zostały wzmocnione? Domyślam się, że jest to ochrona czystości powietrza, czy

poprawa jakości powietrza, ale tutaj prosiłabym o Państwa komentarz. I drugie, ponieważ część tych zadań ma taki charakter ogólny powiedziałabym, jak np. wspomniana redukcja niskiej emisji, ale część, podejrzewam, że jest już kierunkowana z myślą o pewnych bardzo konkretnie zlokalizowanych w przestrzeni naszego miasta obiektach i chciałam się zapytać, czy te działania dotyczące, Pan Dyrektor się wyraził starych, czy historycznych degradacji w zakresie gleby. Czy to jest przede wszystkim Szaniec Zachodni, czy myślą Państwo o też innych terenach w mieście?

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Odnosnie do zanieczyszczonych historycznie. Mamy taką bazę terenów historycznie zanieczyszczonych. Jest ona aktualizowana i praktycznie przy nowej inwestycji są inwentaryzowane te tereny. Na szczęście prawo ewaluowało w tym kierunku, że jest projekt remediacji, który jest trudnym projektem, ale inwestorzy skutecznie go realizują. Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska wydaje na tego typu decyzje, no i dobrze, że w prawie polskim w zakresie remediacji jest wpisane, że nie za każdą cenę unieszkodliwiać odpad, tylko zabezpieczyć i monitorować, czy czasem nie oddziałuje na środowisko i na mieszkańców. Takie się pojawiły obszary, sporo jest. My żeśmy budując ten program praktycznie przenieśliśmy tą spalarnię, natomiast wszystkie jednostki wskazywały nowe obszary. Z nami jest autor tej całej pracy Pani Fijołek i myślę, że tutaj damy Jej głos, żeby powiedziała coś więcej, jaką metodykę pracy narzucono w tym dokumencie i co jest w tym bardziej nowatorskiego. Oddaję głos Pani Fijołek.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poproszę.

Pani Mariola Fijołek - Biuro Studiów Proekologicznych - EKOMETRIA Sp. z o.o.

Dzień dobry Państwu.

Jeśli chodzi o nowatorstwo, to ten dokument jest tak konstruowany, że tutaj jakby nowatorstwa nie ma, bo musimy zdiagnozować sytuację obecną jakości środowiska w mieście, a następnie zdiagnozować problemy i wskazać działania. Tak zawsze się konstruuje program ochrony środowiska. Natomiast rzeczywiście bardzo mocno jest wzmocnione i podkreślone poprzez przyjęcie przez Sejmik Województwa nowego programu ochrony powietrza, kwestia likwidacji niskiej emisji, kwestia wymiany i likwidacji kotłów węglowych. Jest to zadanie bardzo obszerne, które wymaga dużego finansowania i które wymaga dużego zaangażowania nie tylko podmiotów, do których to jest skierowane, czyli głównie osób fizycznych, ale również miasta jako takiego, po pierwsze jednostki edukującej, jednostki wspierającej mieszkańców i częściowo przynajmniej finansujących to zadanie.

Ponadto należy też zwrócić uwagę, że po raz pierwszy jakoby osobno pojawił się taki punkt dotyczący zmian klimatycznych i chociaż działania, które są wskazywane, praktycznie każde z tych działań w jakiś sposób zahacza o te zmiany klimatu, więc nie ma osobnych działań dotyczących zmian klimatu, ale trzeba na to zwrócić uwagę, że wszystkie działania związane z gospodarką, tą przeciwpowodziową, właśnie z ochroną powietrza mają też wpływ, czy jakby zahaczają o te zmiany klimatu i tą adaptację miasta do zmian klimatu. To chyba takie nowe, czy bardziej rozbudowane problemy związane z ochroną środowiska w mieście. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Widzę, że zgłosił się już Radny Majewski, bardzo proszę.

Radny Przemysław Majewski - członek Komisji

Dziękuję Pani Przewodnicząca.

Panie Dyrektorze. Dziękuję też za przestanie tych materiałów dotyczących właśnie sprawozdania z realizacji planu ochrony środowiska za poprzednie lata. Widzę, tak na szybko udało mi się otworzyć sprawozdanie, zdaje się za lata 2017- 2018. Ono jest w takiej formie excelowej. Pierwsze pytanie. Czy w takiej formie opisowej Państwo w jakiś sposób przeprowadzacie te sprawozdania, czy tylko w takiej formie excelowej i po prostu kolumn i tabelarycznej z wyszczególnieniem poszczególnych elementów, które rok do roku gdzieś uległy zmianie, bo tutaj przykładowo tak tylko rzucam na szybko w zadaniach własnych gminy miasta Gdańska tj. punkt 9.5 i widzimy, że np. rok do roku wartość wskaźnika 2017- 2018 ta powierzchnia zagospodarowanej przestrzeni w m², tu widzimy zmianę, natomiast jeśli chodzi np. o liczbę zasadzonych drzew, krzewów brak jest danych.

Ja to rozumiem, że to pewnie wynika z jakichś takich wymogów formalnych, że to jest w formie takiej excelowej, natomiast pytanie, czy w takiej formie opisowej może Państwo przeprowadzacie to, czy macie może w planach, jeśli do tej pory to nie było robione. Dziękuję.

Pan Maciej Lorek - Dyrektor Wydziału Środowiska

Tak, już odpowiadam. W poprzednich przepisach prawa mieliśmy to w formie opisowej i było to prezentowane na sesji Rady Miasta Gdańska, takie sprawozdanie, gdzie rada miasta przyjmowała uchwałę za przyjęciem lub odrzuceniem takiego sprawozdania. Był to obszerny dokument. Przepisy prawa się zmieniły i teraz przyjęliśmy to, że robimy to w takiej formie tabeli opisowej, ale myślę, że jesteśmy skłonni na Państwa wnioski, jeśli w tabeli informacja jest niewystarczająca, możemy zrobić dodatkowy opis, bo uważamy, że skoro staramy się szczegółowo opisać wykonanie budżetu, które pozycje zostały zrealizowane, jak spółki zrealizowały, to jesteśmy skłonni z Państwem na współpracę co by Państwo chcieli, albo jakie wskaźniki dodatkowo nowe, jesteśmy w stanie je Państwu przedstawić. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Faktycznie, jeżeli można by było Panie Dyrektorze w takiej formie troszeczkę bardziej intuicyjnej, to myślę, że byłoby to z korzyścią dla wszystkich.

Czy są jeszcze jakieś pytania do tego punktu? Nie widzę, przechodzimy do głosowania.

Ustalenia: Opinia Komisji

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Poddała pod głosowanie przyjęcie i pozytywne zaopiniowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdańska w sprawie przyjęcia programu ochrony środowiska dla miasta Gdańska na lata 2021-2023 z perspektywą do roku 2025 – Druk Nr 1033.

Głosowanie:

Nazwisko i imię	Głosowanie „Za”	Głosowanie „Przeciw”	Głosowanie „Wstrzymał/a się”
Golędzinowska Anna	Za	X	X
Jaroszewicz Waldemar	X	X	Wstrzymał się
Błaszczyk Kamila	Za	X	X
Czerniewska Katarzyna	Za	X	X
Skarbek Mateusz	Za	X	X
Majewski Przemysław	X	X	Wstrzymał się
Śpiewak-Dowbór Cezary	Za	X	X

Po wysłuchaniu informacji i wyjaśnień przedstawionych przez Pana Macieja Lorka – Dyrektora Wydziału Środowiska oraz przeprowadzonej dyskusji, Komisja 5 głosami za, przy 0 głosach przeciwnych i 2 głosach wstrzymujących się - **przyjęła i pozytywnie zaopiniowała** przedmiotowy projekt uchwały – zawarty w druku nr 1033. **Opinia Nr 35-8/127/29/2021**

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Bardzo dziękuję Panie Dyrektorze i zespołowi.

PUNKT – 5.

Stan przygotowania do rewaloryzacji Wielkiej Alei Lipowej.

Przedstawia: Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

W tym miejscu przechodzimy do dwóch punktów związanych z działalnością Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, zresztą zgodnie i z planem pracy i zgłaszanymi przez Państwa w trybie troszeczkę późniejszymi potrzebami. Z jednej strony będzie to stan przygotowania do rewaloryzacji Wielkiej Alei Lipowej, a z drugiej w ogóle stan prac nad standardami utrzymania zieleni w Gdańsku, bo wiem, że tutaj Państwa instytucja nad tym pracuje. Widzę, że Pan Dyrektor Szymański jest z nami. Dzień dobry, może zaczniemy w takim razie od Wielkiej Alei Lipowej, w mediach ostatnio były pewne informacje, które myślę na forum Komisji warto uszczegółowić i być może nie wszystko, o czym warto porozmawiać, zostało opublikowane w komunikatach medialnych. Bardzo proszę Panie Dyrektorze o zreferowanie tematu.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Na wstępie bardzo krótko przypomnę w slajdach co zostało zrealizowane do tej pory. Rok 2019-2020 opracowanie kwerendy historyczno-archiwalnej, badania archeologiczne

Slajd 2

Slajd 3 oraz inwentaryzacja drzew tworzących Wielką Aleję Lipową, bardzo szczegółowa w zakresie ich stanu zdrowotnego i technicznego.

Slajd 4 Następnie opracowanie pn. „Możliwe sposoby przeprowadzenia prac rewaloryzacyjnych Wielkiej Alei” przeprowadzone przez Panią Katarzynę Rozmarynowską. A z takich widocznych działań to były m.in. osłony przeciw solne na sezon zimowy 2020/2021.

Slajd 5

W roku bieżącym zlecone zostało opracowanie koncepcji rewaloryzacji Wielkiej Alei Lipowej, które zostało już odebrane. I na podstawie tej koncepcji będziemy chcieli zlecić niebawem opracowanie dokumentacji budowlanej. Natomiast zanim do tego przystąpimy koncepcja zostanie zaprezentowana Radzie Wielkiej Alei Lipowej. Jeżeli uzyskamy akceptację Rady Wielkiej Alei Lipowej dla kierunku zaproponowanego w koncepcji z pewnymi modyfikacjami, o których za chwilę powiem, to przystąpimy do projektowania tak, żeby w roku przyszłym można było już rozpocząć etap realizacyjny tego przedsięwzięcia.

Slajd 6- z rysunkiem lip

Koncepcja, która została opracowana przez firmę RS Architektura Krajobrazu z Warszawy właściwie zakłada oczywiście, tzn. bazuje na tych materiałach, które zostały wcześniej już wykonane, czyli w szczególności na inwentaryzacji drzew oraz ocenie ich stanu i co do zasady sprowadza się do uzupełnienia nasadzeń z zastąpieniem tylko tych drzew, które znajdują się w najgorszej kondycji techniczno-zdrowotnej i nie rokują przetrwania kolejnych lat.

Istotnym elementem koncepcji w tym wariantcie zaproponowanym przez autorów było zawężenie jezdni Al. Zwycięstwa w kierunku Śródmieścia z trzech pasów ruchu na wprost do dwóch pasów po to, żeby wykreować więcej przestrzeni dla rozwoju systemu korzeniowego drzew, ale także po to, żeby ten ruch drogowy oraz zimą, chociażby oddziaływanie soli i mgły solnej były jak najmniejsze i żeby te drzewa miały szansę na prawidłowy rozwój.

Następnie po uzyskaniu jakby od projektanta tego wariantu koncepcji Gdański Zarząd Dróg i Zieleni zlecił analizę komunikacyjną, która miała ocenić wpływ takiego zawężenia na ruch w mieście, na płynność tego ruchu w perspektywie do roku 2045. Ta analiza wskazała, że go typu działanie wiązałoby się z bardzo dużym ryzykiem dla układu komunikacyjnego nie tylko samej Alei Zwycięstwa, ale także innych ulic w tym otoczeniu, szczególnie w kontekście przewidywanego zwiększenia ruchu w kierunku ul. Nowej Wałowej, ale także w związku z innymi inwestycjami komunikacyjnymi, które mają być realizowane w latach przyszłych. W związku z wynikami tej analizy nasza rekomendacja jest taka, żeby nie ograniczać liczby pasów ruchu, natomiast ograniczyć szerokość tych pasów ruchu, dzięki czemu uzyskujemy około metra dodatkowej przestrzeni dla zieleni, dla rozwoju drzew, co powinno stworzyć warunki wystarczająco korzystne dla tych drzew, żeby mogły tam sobie egzystować. Oczywiście przewidujemy także stosowanie różnego rodzaju rozwiązań, które mają ograniczyć wpływ ruchu tej drogi na ich kondycję.

Slajd 7(zielony)

Istotnym elementem opracowanej koncepcji jest wprowadzenie ciągów pieszych w układzie alejowym, czyli de facto przywrócenie tych ciągów na tych odcinkach, na których jest to możliwe i ma sens, czyli tam, gdzie można z jednej i z drugiej strony przedostać się do tych alei poprzez przejścia dla pieszych.

Slajd 8 (sadzenie drzew w obrębie chodników)

Zostały także opracowane rozwiązania techniczne dla wprowadzania drzew w obszarze chodników i przede wszystkim przystanków tramwajowych, co pozwoli na wyeliminowanie tych luk w układzie alejowym, które dzisiaj mamy w obszarze peronów tramwajowych.

Slajd 9 (wizualizacje)

Tutaj kilka wizualizacji jak projektanci koncepcji wyobrażają sobie formę, wygląd alei po przeprowadzonej rewaloryzacji. Oprócz uzupełnienia nasadzeń drzew w gatunku lipa holenderska odmiany PALLIDA pojawia się też wiele innych nasadzeń, w tym istotne żywopłoty od strony jezdni, które stanowią dodatkową barierę poza aspektem czysto estetycznym są dodatkową barierą ograniczającą przenikanie różnego rodzaju zanieczyszczeń w kierunku drzew

Slajd 10 (wizualizacje z przejściem dla pieszych)

Tak mogłoby to wyglądać. To jest oczywiście ten wariant z zawężeniem do dwóch pasów ruchu. Natomiast w wariancie, który w tej chwili rekomendujemy, no nieznacznie będzie się to różniło przekrojem.

Slajd 11, 12,13 (przykładowe nasadzenia)

Tutaj widok tych przykładowych gatunków, które miałyby być nasadzone.

Slajd 14 (mikrobiologiczna rewitalizacja)

I warto jeszcze wspomnieć o przeprowadzonych w tym roku zabiegach w postaci zaszczepienia specjalną szczepionką mikoryzową 222 drzew, które rosną w najgorszych warunkach siedliskowych. Zostały też przeprowadzone wraz z podlewaniem tego typu zabiegi poprawiają kondycję drzew, w tym wypadku chodzi o drzewa, które wymagają zabiegów poprawiających kondycję po to, żeby w miarę możliwości można było jak najwięcej tych drzew zachować bez potrzeby ich zastępowania nowymi nasadzeniami.

Slajd 15 (zadania planowane do realizacji)

Jeżeli chodzi o plany, no to oczywiście kontynuacja tych prac, które prowadzimy obecnie i sposobu działania np. z koszeniem trawy, czyli mulczowanie, zamiast takiego typowego koszenia.

Slajd 16 (Rewaloryzacja WAL)

I jeżeli chodzi już o działania planowane od 2022 roku, to są już działania inwestycyjne, także związane i to z wprowadzeniem systemu nawadniania, wykonaniem alejek, nasadzeniami i drzew i około 5 hektarów krzewów i zieleni.

Slajd 17 (Dziękujemy bardzo)

Prezentacja do punktu 5 i 6 porządku stanowi załącznik Nr 4 do protokołu.

Tyle z mojej strony, jeżeli chodzi o temat Wielkiej Alei Lipowej. Pewnie zanim przejdę do tematów standardów, o pewnie Państwo Radni miałoby jakieś pytania. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo. Tutaj wiele pozytywnych rzeczy się działo. Widać, że ci eksperci zaproszeni do pracy też wiele wiedzy nam wnieśli. Może taka luka, krótko do uzupełnienia, ponieważ ja mam przyjemność brać udział w pracach Rady Wielkiej Alei. Tutaj Pan Dyrektor mówił na temat badań ruchu, na temat zawężenia i warto myślę w dwóch słowach radnym powiedzieć, dlaczego to jest celowy zabieg. Otóż badania dotyczące gleby wykonywane przez Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego na zlecenie miasta wykazały, że owszem, proszę mnie poprawiać w razie czego panie Dyrektorze, ale, że o ile oczywiście nie możemy lekceważyć zasolenia, są też rekomendacje dotyczące płotków, o tyle jednym z najpoważniejszych takich przeszkód przed dalszym prawidłowym rozwojem jest obciążenie korzeni przez mikro-drgania oraz wyjałowienie gleby, stąd wniosek, że jeżeli jesteśmy w stanie nie blokując miasta zawęzić układ drogowy, to będzie to bardzo korzystne dla ego układu.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Absolutnie nie będę Pani Przewodniczącej poprawiał. Natomiast jedyne co bym dodał jeszcze to zanieczyszczenie metalami ciężkimi, gdzie w badaniach, które prowadzimy rokrocznie widzimy większe przekroczenia niż w przypadku soli. Jeżeli chodzi o sól, to badania, które prowadzimy nie wykazują przekroczenia jakichś norm w tym obszarze. Natomiast należy pamiętać także, że zasolenie o jest nie tylko kwestia wnikania soli w glebę, ale też tzw. mgły solnej, która się unosi podczas przejazdu samochodów po solance. Istotne jest właśnie to zagęszczenie gruntu też bardzo, co nie tylko dotyczy samego zagęszczenia pod jezdnią, co jest oczywiste, ale poprzez drgania, które są generowane przez ruch pojazdów. Także dochodzi do zagęszczenia gruntu w bezpośrednim sąsiedztwie takiej jezdni, więc każde 10, 20 centymetrów, które uda nam się uzyskać dla zieleni jest na pewno bardzo korzystne dla przyszłego rozwoju nowych drzew, ale też dla zachowania istniejących. Zresztą bardzo wyraźnie to widzimy, jak spojrzymy na aleję składającą się z czterech rzędów, o rząd trzeci, czyli ten po prawej stronie jadąc jezdnią Alei Zwycięstwa do centrum praktycznie nie istnieje. Tam zostały praktycznie pojedyncze drzewa, te które jeszcze żyją są zazwyczaj w bardzo złym stanie, ponieważ ten rząd znajduje się najbliżej jezdni. Najlepiej radzą sobie drzewa w rzędzie pierwszym i drugim, czyli pomiędzy

jezdniami de facto w sąsiedztwie linii tramwajowej, ponieważ tam to oddziaływanie jezdni jest najmniejsze.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

To prawda. Jeszcze trochę liści jest, więc warto aleją się przejść i sprawdzić to osobiście. Pytanie dotyczące prac przy przystankach tramwajowych. Czy mógłby Pan troszeczkę rozwinąć co Państwo zakładacie, bo kiedyś była mowa o w ogóle dość gruntownej przebudowie tych przystanków. Czy to chodzi bardziej o prace pielęgnacyjne, czy o taką modernizację, żeby też zabezpieczyć przed ugniataniem, bo tego typu koncepcja gdzieś tam się w przestrzeni publicznej też kiedyś pojawiła o ile pamiętam.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

(Slajd 8) Jasne.

Może jeszcze raz udostępnię ekran. Tutaj widać te rozwiązania. Istotną kwestią jest to, że żeby posadzić drzewa w powierzchni utwardzonej w sposób taki, który umożliwia im właściwy rozwój, to nie wystarczy odbrukować powierzchni metr na metr, wsypać ziemi urodzajnej i posadzić drzewo, bo takie drzewo owszem będzie tam rosło przez jakiś czas. Natomiast po pewnym okresie, kiedy jego korona będzie się rozwijać także musi się rozwijać system korzeniowy, który trafia na barierę, właśnie w postaci tego zagęszczonego gruntu, w postaci braku dostępu do wód opadowych i zwyczajnie zaczyna wegetować zamiast rozwijać. Żeby stworzyć takiemu drzewu w nawierzchni utwardzonej prawidłowe warunki rozwoju de facto musimy rozebrać nawierzchnię na obszarze kilkunastu, kilkudziesięciu metrów kwadratowych i zastosować specjalne rozwiązania, specjalne systemy.

Tutaj na tych rysunkach widzimy, nie jestem oczywiście fachowcem w tej dziedzinie, więc nie chcę się za bardzo wymądrzać, ale mamy tu do czynienia z rozwiązaniami w postaci, p[ro] lewej stronie chodnika opartego na takich swego rodzaju palach, które przenoszą obciążenie z tej nawierzchni utwardzonej do głębszych warstw gleby poniżej obszaru, w którym rozwijają się systemy korzeniowe, co powoduje, że grunt pomiędzy tym chodnikiem a punktami podparcia tych pali jest gruntem, w którym korzenie mogą się swobodnie rozwijać, jednocześnie jest to korzystne dla drzewa, ale i dla nawierzchni, ponieważ rozwój korzeni nie powoduje degradacji i wypiętrzania się nawierzchni powyżej. Oprócz tego widzimy tutaj oczywiście także systemy drenażowe, system kotwienia bryły korzeniowej. Tak więc trzeba mieć świadomość tego, że sadzenie drzewa w warunkach miejskich, w warunkach silnie uzbrojonego terenu, w warunkach nawierzchni utwardzonych, to jest tak naprawdę proces o charakterze budowlanym i to jest już dzisiaj technologia, bez której tak naprawdę nie jesteśmy w stanie rozwijać drzewostanu w warunkach silnie zurbanizowanych, bo te drzewa, zresztą widzimy co się dzieje z drzewami na starych ulicach. One niestety nam powypadały na skutek różnych inwestycji, albo zamierają z powodu tego, że nawet zwykły remont chodnika, na którym zależy mieszkańcom powoduje, że w odróżnieniu od starego chodnika, który nie miał podbudowy typowej, drogowej, ten nowy chodnik z obrzeżem z warstwami podbudowy powoduje niestety, tzn. w bardzo

istotny sposób pogarsza warunki wegetacji i rozwoju drzew. Trochę więcej powiem o tym problemie w kolejnym punkcie dotyczącym standardów, które wprowadzamy w zakresie pielęgnacji i ochrony zieleni.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Świetnie. Tutaj zgłaszała się Pani Przewodnicząca z dzielnicy Aniołki i teraz widzę Przewodnicząca z Dzielnicy Orunia-Św. Wojciech-Lipce. Protokolarnie jeszcze zapytam, czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zadać pytanie do prezentacji przedstawionej przez Pana Dyrektora? Jeśli nie, to bardzo proszę Panią

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Dziękuję bardzo.

Z takim zapytaniem, bo jesteśmy żywo zainteresowani pracami, jeśli chodzi o rewaloryzację Wielkiej Alei Lipowej. Było pokazane w prezentacji, że termin realizacji poszczególnych zadań jest wyznaczony od 2022 roku, a pytanie do kiedy jest spodziewane zakończenie? Czy to jest jakiś już realny termin?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Na dziś trudno jest udzielić takiej odpowiedzi jednoznacznie. Wiele pokaże nam projekt budowlany, który będzie obejmował także sposób etapowania tej rewaloryzacji. Na pewno będzie się to odbywać na przestrzeni, zakładam kilku lat. Szczególnie istotna tutaj i warunkująca harmonogram tego przedsięwzięcia jest kwestia możliwości pozyskania takiej odpowiedniej liczby materiału sadzeniowego, czyli drzew o odpowiedniej jakości i odpowiednich parametrach, bo wbrew pozorom nie jest to na dzisiejszym rynku wcale takie proste. Drzewa, które przewidujemy do sadzenia są to drzewa nieco większe niż standardowo sadzone na terenach zieleni. Tak więc myślę, że będzie to proces kilkuletni, natomiast on nie powinien być, znaczy utrudnienia ewentualne dla ruchu, czy to pieszego, czy kołowego, wydaje mi się, że nie powinny trwać zbyt długo, ponieważ samo zawężenie jezdni to nie jest jakaś wielka operacja inwestycji, natomiast samo sadzenie drzew, czy tam wprowadzanie rozwiązań w zakresie nawadniania będzie się odbywało w obszarze pasa zieleni i nie będzie powodowało prawdopodobnie większych utrudnień.

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

A projekt budowlany, kiedy jest spodziewany, że będzie ogłoszone postępowanie i wyniki tego opracowania?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Będzie ogłoszony myślę w tym roku, jeżeli oczywiście uzyskamy akceptację Rady Programowej, w której skład wchodzi także Konserwator Wojewódzki, bo tutaj Jego głos jest istotny i w Radzie, ale także On musi nam później wydać decyzję pozytywną na ten projekt, więc jeżeli będziemy mieli zielone światło, to na pewno w tym roku zostanie ogłoszony przetarg. Finansowanie dla tego zadania jest w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym zapewnione.

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Czy będzie można prosić, żeby o Radzie Dzielnicy Aniołki pamiętać, gdy będą spotkania Rady Programowej Wielkiej Alei Lipowej?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Oczywiście, że tak. Zresztą przedstawiciel Rady jest w składzie, chociaż nie pamiętam, bo jeszcze na początku to chyba Pani Radna Gołędzinowska była przedstawicielem ...

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Tak, ale o ile pamiętam to na ostatniej Radzie byłam.

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Można oczekiwać, że Rada Dzielnicy zostanie zaproszona.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Rada Dzielnicy Aniołki zostanie zaproszona, zobowiązuje się do tego.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Na pewno, jeśli nie zauważę Państwa w rozdzielniku, to poinformuję o takim spotkaniu.

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Bardzo dziękuję. I jeszcze tylko takie pytanie, może bardziej techniczne, gdy było mówione o tej utwardzonej gleby i problemie z dotarciem i powietrza i wody do tych drzew, czy rozważali Państwo, chyba, że ewentualnie to nie ma znaczenia dla drzew rezygnację nawet z chodników, żeby zapewnić optymalne warunki właśnie dla wzrostu roślin?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Koncepcja zakłada wprowadzenie alejek pieszych w pas pomiędzy drzewami tzw. kontr aleje. Natomiast będą to ciągi piesze z nawierzchni przepuszczalnej przede wszystkim i absolutnie bez obrzeży, które mogłyby ingerować w korzenie drzew, więc wszelkie rozwiązania, które będą tutaj wprowadzane muszą być w pierwszej kolejności nieinwazyjne dla drzewostanu i takie technologie absolutnie są dostępne i tutaj nie przewiduję jakiegoś większego ryzyka z tym związanego. Zresztą warto wspomnieć i to były też wnioski z opracowania Pani Profesor Rozmarynowskiej, która wręcz wskazywała na to, żeby aleja była tzw. białą aleją, czyli bez nasadzeń, bez tego parteru roślinnego, czyli praktycznie z taką nawierzchnią żwirową, no koncepcja idzie w innym kierunku i tutaj argumenty są związane też z chociażby jakością powietrza, ale też z estetyką i raczej chcielibyśmy iść w kierunku takiego kompromisu, natomiast absolutnie bez zagrożenia dla drzew.

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Bardzo dziękuję za wyjaśnienia. Trzymamy kciuki, żeby to szło do przodu, faktycznie w sposób widoczny. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Bardzo proszę Panią Przewodniczącą z Oruni.

Pani Agnieszka Bartków - Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Orunia - Św. Wojciech - Lipce

Dzień dobry. Dziękuję za głos. Też chciałam tutaj powiedzieć, że bardzo podziwiam prace Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni odnośnie do Wielkiej Alei Lipowej, ale też przy okazji skorzystać, bo na podstawie badań alei we Wrzeszczu na Aniołkach są przeprowadzone badania Wielkiej Alei Kasztanowców. To są kolejne płuca Gdańska i wiemy, że po wciśnięciu larsenów w wał kanału Raduni kasztanowce nam umierają, czyli usychają i tutaj jakby wniosek troszeczkę wcześniej, bo nie wiem, czy mi się uda telefon utrzymać z baterią, więc chciałabym tutaj do radnych miasta wniosek też, aby poruszyć ten temat z gdańskimi Wodami i Gdańskim Zarządem Dróg i Zieleni, ponieważ GZDiZ miał wspierać badania Wielkiej Alei Kasztanowców, bardzo długiej, kilka kilometrów starych kasztanowców zabytkowych, ponieważ nie wiem na jakim etapie są te badania. Wysłałam do Państwa też maila, do wiadomości otrzymała też Pani Przewodnicząca, do Pana Dyrektora Lorka, do Pana Dyrektora Szymańskiego co się dzieje teraz na wale, są duże niepokoje. To jest też zabytek, a dzieją się tam dziwne rzeczy, więc korzystając z okazji Wielkiej Alei Lipowej chciałabym po prostu przypomnieć Państwu Radnym, że mamy też akcję badania Wielkiej Alei Kasztanowców i też ona jakby nie istnieje w mediach, a dobrze by było też o niej pamiętać na wzór właśnie Wielkiej Alei Lipowej, że również są prowadzone takie przedsięwzięcia ratowania Wielkiej Alei Kasztanowców na wale Kanału Raduni. Dziękuję.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję. Pani Przewodnicząca faktycznie myśmy się nawet zajmowali o ile pamiętam półtora roku temu tym tematem na posiedzeniu Komisji. Jak najbardziej możemy do niego wrócić. Natomiast proszę mi wybaczyć, jeżeli będzie to początek przyszłego roku, bo po prostu mając na uwadze jakie punkty też powiedziałałabym czasochłonne mamy przewidziane jeszcze na posiedzenia tegoroczne, natomiast tutaj na pewno wejdziemy w dialog. Myślę, że tutaj Gdańskie Wody również tak jak było wspomniane warto zaprosić na takie spotkanie, chyba, że Pan Dyrektor miałby jakąś wiedzę ad hock, którą można by było, ale nie przygotowywałam tego w agendzie, więc rozumiem, jeżeli nie.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Znaczy, nie jestem pewny co do samych badań. One były zlecane przez Gdańskie Wody według mojej wiedzy i wydaje mi się, że zostały te badania już zakończone. Wiem, że my szykujemy się do jakichś prac pielęgnacyjnych w obszarze tego drzewostanu, ponieważ myśmy przejęli ten drzewostan na wale Raduni od Gdańskich Wód, całkiem niedawno i chyba jeszcze w tym roku będziemy tam prowadzić prace pielęgnacyjne w tym drzewostanie. Będziemy informować z pewnością Radę Dzielnicy, jak gdyby przed wejściem na ten teren. Tak więc w szczegółach damy znać, natomiast oczywiście

niezależnie od zainteresowania mediów czy nie, mamy pełną świadomość wartości tej alei i także potrzeby działania w jej obszarze i rzeczywiście ta inwestycja niezbędna, związana z ochroną przeciwpowodziową prawdopodobnie nie wpłynęła korzystnie na te drzewa i to jest właśnie to o czym mówiłem, że te wszelkie działania inwestycyjne, które prowadzimy w mieście w sąsiedztwie drzew, no najczęściej mniej lub bardziej niekorzystnie na te drzewa oddziałują.

Pani Agnieszka Bartków - Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Orunia - Św. Wojciech - Lipce

Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

I trudno znaleźć metodę, która będzie współczesna i całkowicie nieinwazyjna, to jest pewne wyzwanie. Bardzo dziękuję. Czy są jeszcze jakieś pytania do tego punktu? Jeśli nie, to bardzo proszę Panie Dyrektorce, jeśli moglibyśmy przejść do wątku, tych ogólnych standardów utrzymania zieleni.

PUNKT - 6.

Stan prac nad standardami utrzymania zieleni.

Przedstawia: Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Pod hasłem standardy dla zieleni czy utrzymania zieleni widzimy dosyć sporo różnych aspektów i na ten moment tak naprawdę zajmujemy się tym tematem od strony, z jednej strony drzewostanu i jego ochrony i opracowaliśmy w ostatnich miesiącach taki materiał, który nazywa się wymogami dla dokumentacji inwentaryzacyjnych drzewostanu przy procesach inwestycyjnych. Ten materiał ma służyć poprawie jakości inwentaryzacji i gospodarki drzewostanem przy różnego rodzaju projektach prowadzonych w sąsiedztwie drzewostanu, przede wszystkim drzewostanu drogowego, ponieważ od lat obserwujemy problem związany z przede wszystkim z inwestycjami zewnętrznych podmiotów, gestorów sieci różnego rodzaju, czy to drobnych inwestorów, którzy prowadzą jakieś przyłącza do swoich nieruchomości. Pomimo rosnących wymogów związanych z dokumentacjami projektowymi i rozwiązaniami technicznymi w sąsiedztwie drzewostanu, które wprowadzamy widzimy, że w dalszym ciągu spotyka się to, raz z oporem inwestorów i projektantów, a dwa jakość tych opracowań związanych z inwentaryzacją drzewostanu, czy szerzej zieleni, ale też gospodarką jest powiedziałabym delikatnie bardzo różna. Czasami jest całkiem przyzwoita, innym razem jest bardzo niska. W dalszym ciągu po stronie inwestorów nie ma tej świadomości, chociaż tak jak mówię ta praktyka wymagania inwentaryzacji i gospodarki jest już stosowana od dobrych kilku lat co najmniej od 4 jak pamiętam, to widzimy potrzebę wzmocnienia tutaj tych działań, pomijając już kwestie samej dokumentacji, które w końcu po długiej czasami walce z projektantem, czy z inwestorem udaje się pozyskać, to czasami mamy do czynienia z sytuacją taką, gdzie dokumentacja sobie a realia na budowie sobie.

Po to, żeby, przynajmniej w obszarze projektu, w obszarze inwentaryzacji doprowadzić do maksymalnej spójności tych dokumentów i wprowadzić pewne jasne kryteria jak one powinny wyglądać opracowaliśmy taką instrukcję, bo co istotne tak jak w przypadku projektów budowlanych, w przypadku generalnie procesów budowlanych są pewne przepisy, są pewne rozporządzenia, które określają, jak należy, chociażby jak powinna wyglądać dokumentacja budowlana. Tak w przypadku tych tematów zielonych, inwentaryzacji czy projektów de facto nie mamy takich przepisów, właśnie rozporządzeń i stąd potrzeba wprowadzenia tego na szczeblu lokalnym i później wymagania od inwestorów, co przez to, że tych przepisów nie ma też spotyka się często z dużym oporem.

Pokażę może w kilku slajdach o co chodzi i dlaczego ześmy taki materiał przygotowali. Te potrzeby i problemy to pewnie już w większości powiedziałem. Mamy do czynienia często z uszkodzeniami drzewostanu przy różnego rodzaju inwestycjach realizowanych w jego sąsiedztwie.

2 slajd (dokumentacje projektowe ...)

Mamy kilka rodzajów dokumentacji, które wpływają do uzgodnienia w Gdańskim Zarządzie Dróg i Zieleni. To są przede wszystkim uzgodnienia dokumentacji projektowych, ale także tzw. decyzje lokalizacyjne, czy to na przebudowę lub budowę zjazdu z drogi publicznej, czy też na budowanie jakby w pasie drogowym urządzeń i obiektów niezwiązanych z potrzebami drogi, ale także też odstępstwa na realizację różnych inwestycji bliżej od krawędzi jezdni, wynika to z ustawy o drogach publicznych.

3 slajd (Zróżnicowanie inwentaryzacji)

Wprowadziliśmy w tych naszych wytycznych dwa rodzaje inwentaryzacji, które muszą być wykonywane przez inwestora tzw. szczegółową i ogólną. Nie będę już dokładnie mówił o co chodzi.

4 i 5 slajd (szczegółowa inwent cz. I i cz. II)

O tej szczegółowej. Wymagamy takich dosyć rozwiniętych pomiarów, określę co do rodzaju i kondycji drzew, roślin, które znajdują się w obszarze oddziaływania inwestycji

6 slajd (przykładowa tabela inwentaryzacyjna)

7 slajd (operat dendrologiczny)

W przypadku tej ogólnej wymagamy przede wszystkim odpowiedniego załącznika graficznego, ale także określenia gatunku i pomiaru tego drzewa, w sąsiedztwie którego inwestycja jest prowadzona.

No i następnie gospodarka drzewostanem, czy też operat dendrologiczny, który ma wskazać sposób przeprowadzenia inwestycji, czy to w postaci infrastruktury podziemnej czy naziemnej, który w maksymalnym stopniu ograniczy jej negatywny wpływ na drzewo, w szczególności na system korzeniowy takiego drzewa.

8 slajd (z krzewami)

Opieramy się tutaj o powszechnie stosowaną przy ocenie drzewostanu tzw. skali Roloffa, w ramach której oceniana jest kondycja drzewa.

9 slajd (rysunki pni)

Tutaj przykładowo taki załącznik, który pokazuje w jaki sposób należy dokonywać pomiaru pnia drzewa w kontekście tych inwentaryzacji, których wymagamy. To jest co do zasady jakby wiedza fachowa, którą zieleniarze, dendrolodzy czy osoby, które profesjonalnie zajmują się inwentaryzacją drzewostanu posiadają. Natomiast w związku z tym, że praktyka pokazuje, że te opracowania dokonują osoby o różnych kwalifikacjach zawodowych widzimy potrzebę wprowadzenia tego rodzaju przewodnika, który będzie po prostu warunkował przyjęcie bądź nie opracowania w postaci takiej inwentaryzacji.

Trzecia prezentacja – 1 slajd

To była kwestia drzewostanu. Natomiast jeżeli chodzi o standardy dla pielęgnacji i utrzymania zieleni pozostałej, czyli tutaj głównie mówimy o zieleni niskiej to przystąpiliśmy do takiej inicjatywy, z którą wyszła Fundacja Sendzimira z Krakowa. Liderami oprócz samej fundacji jest tutaj Zarząd Zieleni Miejskiej w Krakowie oraz Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu. Gdańsk jest partnerem w tym przedsięwzięciu, które wydaje nam się bardzo cenne i właściwie chyba lepsze niż opracowywanie podobnych rozwiązań przez każde miasto z osobna, bo dzięki pracy grupowej w ramach warsztatów z przedstawicielami innych zarządów zieleni możemy podzielić się doświadczeniami, wypracować rozwiązania z pewnością lepsze niż gdybyśmy zajmowali się tym samodzielnie.

Trzecia prezentacja – 2 i 3 slajd (standardy, gdzie jesteśmy?)

Trzecia prezentacja – 4 slajd (uniwersalne standardy utrzymania terenów)

W ramach tych działań związanych z opracowaniem standardów odbywają się właśnie spotkania, warsztaty. Jesteśmy już po kilku takich spotkaniach i mamy nadzieję, że jakość tego materiału, który dostaniemy w efekcie tego wspólnego projektu będzie dla nas satysfakcjonująca, wówczas rozważymy potrzebę zlecenia dodatkowo jakichś własnych standardów jako ewentualne uzupełnienie tego materiału, który będzie efektem prowadzonego. **Prezentacja do punktu 5 i 6 porządku stanowi załącznik Nr 4 do protokołu.**

Tyle z mojej strony. Bardzo dziękuję i proszę o ewentualne pytania.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dziękuję bardzo. Fundacja Sendzimira jest faktycznie bardzo uznanym partnerem i taka chyba w tej chwili najdynamiczniejszą organizacją pozarządową specjalizującą się w ogóle w ekosystemowym podejściu do zieleni miejskiej, nie tylko estetycznym, więc cieszy mnie to, że Państwo ściśle współpracują.

Pytanie techniczne najpierw, czy możliwe będzie udostępnienie członkom Komisji tych materiałów, które Pan Dyrektor zaprezentował. Natomiast pytanie dotyczące horyzontu czasowego tej współpracy. Kiedy Państwo przewidują, że te standardy wspólnie zostaną opracowane i tak jak Pan Dyrektor powiedział, to będzie ten moment na decyzje, czy w Gdańsku potrzebujemy jeszcze coś podzlecić na potrzeby Gdańska, czy jakby ten materiał opracowany we współpracy z Krakowem w zupełności wystarcza?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Według mojej wiedzy powinna to być, przynajmniej ta część warsztatowa zakończy się jeszcze w październiku, natomiast nie pamiętam dokładnie do kiedy ten materiał ma zostać opracowany. Wiadomo, że to wymaga pewnej pracy redakcyjnej, pewnie jeszcze później jakiejś weryfikacji tego co zostanie sporządzone, aczkolwiek jest to kwestia najbliższych miesięcy, więc na pewno w I półroczu 2022 roku będziemy już ten materiał posiadali i mogli podejmować decyzje co do ewentualnych potrzeb dalszych do opracowywania standardów.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Takie pytanie jeszcze uzupełniające dotyczące tej drugiej z trzech prezentacji, dotyczącej drzew. Pan Dyrektor wspomniał, o czym niestety wiemy i coraz częściej się przekonujemy, że tutaj nie ma zbyt silnych narzędzi dla samorządu miejskiego w zakresie wymagania odpowiedniej jakości. Czy ja dobrze zrozumiałam, że tutaj tak naprawdę taka podstawową motywacją dla Państwa partnerów jest deklaracja odrzucenia przez Państwa takiej dokumentacji, jeżeli ona nie jest zgodna z tymi standardami, czy jakby planują Państwo, bądź mają możliwość umocnić te standardy w sposób silniejszy? Zresztą to samo pytanie dotyczy tych standardów utrzymania zieleni. Rozumiem, że oczywiście ta druga działka jest prostsza, ponieważ zakładam, że Państwo te standardy przede wszystkim na własne potrzeby przygotowujecie, ewentualnie jako pewnie rekomendacje dla inwestorów, którzy gdzieś działają na pograniczu przestrzeni miejskiej i na działkach będących ich własnością, ale jakby wchodzących w szerszą przestrzeń publiczną, zdarzają się w mieście takie sytuacje. Co można tutaj powiedzieć o tych wymogach formalnych?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Może podzielę się taką refleksją, że tak jak w odróżnieniu od zarządzania czy utrzymywania terenu ogródka, ogrodu, parku, szczególnie prywatnego, utrzymywanie zieleni publicznej w szczególności drogowej jest niewdzięczne z uwagi na to, że w tym obszarze nie działamy sami. Mamy tam do czynienia z działalnością dziesiątek, a właściwie setek różnych podmiotów, które prowadzą mniejsze lub

większe przedsięwzięcia, głównie mam na myśli inwestycyjne, a też utrzymaniowe, konserwacyjne itp. I wielkim wyzwaniem jest jak nad tym zapanować i jak chronić zieleni w kontekście tych wszystkich przedsięwzięć, które są w obszarze zieleni drogowej realizowane. Tak jak wspominałem od lat wymaga się tej inwentaryzacji zieleni gospodarki zielenią przy uzgadnianiu różnego rodzaju projektów kolidujących. I tutaj się jakby wiele nie zmieni w związku z opracowaniem tego materiału, o którym wspominałem. Natomiast problemem, z którym się spotykamy jest tak naprawdę to, że te nasze działania są wiecznie podważane i mamy do czynienia, czy to ze skargami, czy to z dużym niezadowoleniem inwestorów, że oni muszą coś takiego robić. No bo z czego to wynika? To wynika z naszego widzimisię, właściwie żadnych przepisów nie, dopóki on nie wytnie drzewa, no to on decyzji na to mieć nie musi, a to, że mu podetnie korzenie a to drzewo zamrze po 5 latach, to już się przepisy do tego w żaden sposób nie odnoszą, chyba, że mu się udowodni jednoznacznie, ale nawet sytuacja ostatnia z ul. Kościerskiej, gdzie mamy ewidentny przypadek bez decyzji wejścia i podcięcia korzeni. W praktyce, dopóki drzewo żyje, to nawet Marszałek nie może nałożyć kary za tego typu działanie. Próbujemy jakoś własnymi siłami tutaj się zabezpieczać przed tego rodzaju sytuacjami. Te wytyczne, które staną się, to będą warunki de facto, które będziemy wydawać dla dokumentacji projektowych, uzgadnianych jakby w obszarze pasa drogowego, no będzie warunkował po prostu uzgodnienie bądź nie takiego projektu i przynajmniej nie będzie takiego argumentu pod tytułem, że projektant nie wiedział co on ma zrobić, bo dzisiaj mimo, że to jakby wynika z pewnej wiedzy fachowej, no to nie każdy projektant ma tą wiedzę fachową, a łatwo jest podważać pewne oczekiwania twierdząc, że to są pewne z naszej strony oczekiwania niczym nie podparte i trudno przewidywalne.

Też trochę rozumiem inwestorów, że mogą czasami nie wiedzieć, jak dokładnie ma taka inwentaryzacja wyglądać, więc to ma też pomóc projektantom, inwestorom, żeby wiedzieli w jaki sposób opracować dokumentację inwentaryzacyjną i gospodarkę drzewostanem. Ale równie ważne, jeśli nie ważniejsze od tego i o tym jeszcze nie powiedziałem jest to, że zamierzamy także w większym stopniu kontrolować te roboty, które się w pasie drogowym odbywają.

Prawo budowlane nas tutaj nie stawia na zbyt korzystnym położeniu, ponieważ w momencie, kiedy przekazujemy teren inwestorowi, to w praktyce uczestnicy procesu inwestycyjnego mają swoje uprawnienia, czyli inwestor, kierownik budowy, inspektor nadzoru. My właściwie w tym momencie po przekazaniu takiego terenu, no nasze uprawnienia są bardzo niewielkie, ale zamierzamy poprzez różnego rodzaju działania, wpisy do chociażby decyzji na zajęcie pasa drogowego i warunki uzgodnienia zagwarantować sobie jakąś możliwość kontroli co się na takim placu dzieje, nawet jeżeli nie mamy tego formalnie to w momencie, kiedy pojedziemy w teren i zobaczymy, że coś się dzieje źle to możemy przynajmniej zawiadomić służby Marszałka, które mogą w tej sytuacji interweniować, bo tylko oni mają prawo nałożyć ewentualnie jakąś karę, a my wówczas też wiemy, że możemy w jakiś sposób dochodzić, w drodze chociażby cywilnej odszkodowania za uszkodzenie drzew. Nie

jest tutaj sytuacja jakaś szczególnie prosta. Ustawa o ochronie przyrody, czy ustawa o drogach nie za bardzo zabezpiecza tutaj interes od strony ochrony drzew i w ogóle zieleni, ale musimy w tych warunkach jakoś sobie radzić.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Dziękuję bardzo. Czy ktoś z Państwa Radnych ma pytania? Nie widzę, w związku z tym udzielam głosu Pani Monice Mazurowskiej.

Pani Monika Mazurowska – Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Aniołki

Dziękuję jeszcze raz o udzielenie głosu. Mam takie pytanie, bo tutaj było ładnie wskazane, być może w tym opracowaniu jest, bo rozumiem, że tak skrótowo było pokazane. Było dosyć szczegółowo o opiece nad tą zielenią niską łącznie z rozpisaniem takie krzewy w takim miejscu, natomiast czy podobne będzie przyjęte rozwiązanie dla zieleni wysokiej, czyli dla drzew, jeśli chodzi o opiekę nad drzewami? Tutaj też przede wszystkim wchodzi dodatkowy problem jakichś chorób, które obejmują drzewa, bo tak nie zauważyłam w tej prezentacji, bo było o cięciu, ale tej zieleni niskiej, nawadnianiu, ale nie widziałam odnośnika do drzew. Czy Państwo też w tym opracowaniu podobne zalecenia przewidzą dla zieleni wysokiej?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Pyta Pani teraz o te standardy nad którymi pracujemy z Fundacją Sendzimira?

Pani Monika Mazurowska – Rada Dzielnicy Aniołki – Przewodnicząca Zarządu

Tak.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Przyznam szczerze, że dokładnie nie wiem jaki tam będzie szczegółowo zakres. Pewnie to wyjdzie w toku tych warsztatów. Przyznam, że nie jestem w stanie powiedzieć, bo te prace się toczą. Natomiast na pewno standardy w utrzymaniu drzewostanu musimy mieć, i jeżeli nie powstaną w toku współpracy z fundacją, to opracujemy je sami bądź zlecimy.

Pani Monika Mazurowska – Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Aniołki

To bardzo bym prosiła, żeby zwrócić uwagę, bo bardzo dobre te tabele były, żeby też ta zieleń wysoka czymś takim była objęta, bo pewnie te młode drzewa podlewać, stare trzeba w jakiś sposób pielęgnować, chronić przed grzybami itp.

Drugie pytanie. Były wskazane te potrzeby inwentaryzacji drzew przy nowych inwestycjach, ale czy miasto w ramach tej polityki zielonej założy w odniesieniu do tego indeksu żywotności program jakby automatycznego prawie że odtwarzania drzew w momencie, kiedy widać, że one już są w tej swojej fazie schyłkowej, żeby nam po prostu nie łyślało to miasto, bo nie sztuka zinwentaryzować, sztuka utrzymać ten zielony punkt na mapie.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Pani radna chciałbym, żeby tak było. Dużą bolączką, z którą dzisiaj się borykamy jest brak inwentaryzacji drzewostanu miejskiego, w szczególności drogowego, ale nie tylko, też szerzej. Tych drzew w samych pasach drogowych mamy około 40 tysięcy i mamy zamiar dorobić się w perspektywie dwuletniej, mam nadzieję, że ona jest realna, takiej inwentaryzacji wraz z systemem zarządzania tym zasobem, który pozwoli nam właśnie na takie reagowanie w miarę na bieżąco. Na dziś trudno jest jakby ogarnąć to wszystko w mieście, żeby na bieżąco te dosadzenia były realizowane. Innym problemem jest oczywiście kwestia infrastruktury podziemnej, bo to się jakby tłucze w kółko, mimo tego, że na dziś np. na gazie i jeszcze iluś sieciach rośnie dorodne drzewo, to po jego wycince wcale nie jest tak łatwo nowe drzewo posadzić, ale mam nadzieję, że ten problem będziemy stopniowo rozwiązywać, chociażby stosując różnego rodzaju zabezpieczenia, rozwiązania techniczne. Oczywiście to jest także kwestia kosztów. Samo usunięcie karpiny, która zostaje po wycince drzewa to też jest spory koszt i dotychczas często nie sadziło się w tym samym miejscu po prostu z uwagi na tą karpinę, którą często jest trudno usunąć, bo mamy gdzieś tam krawężniki i inne elementy. Natomiast generalnie to jest pewien cel, do którego dążymy, żeby tak było, czyli, żeby w przypadku usuwania drzewa ono było jak najszybciej sadzone. Wiadomo, że drzewa nie sadi się przez cały rok tylko sadi się je jesienią i wiosną. Ale uważam, że tak powinno być, że po wycince w najbliższym możliwym terminie te drzewa są uzupełniane. W związku z decyzją Pani Prezydent o wzmocnieniu zespołu zajmującego się zielenią po stronie Gdańskiego Zarządu Dróg i Zieleni, w szczególności dotyczy to wzmocnienie utrzymania drzewostanu, taka poprawa będzie możliwa.

Pani Monika Mazurowska – Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Aniołki

Dziękuję bardzo. W sumie ubiegł Pan Dyrektor moje trzecie pytanie, bo moje pytanie miało brzmieć dopuszczenia nasadzeń w okolicach trakcji infrastrukturalnych, bo to też jest problem. Dużo wypada takich terenów przy chodnikach, przy jezdniach, nawet przy nowym budownictwie, zresztą starym też, że chcielibyśmy tutaj coś zasadzić, ale nie można, bo idzie taka linia, taka linia, więc gdyby właśnie też można było zweryfikować co można by jednak nasadzać. Rozumiem, że rosłe dęby może odpadają, ale chociaż jakieś niższe zasadzenia, żeby były możliwe. Czy to też tam będzie w tym opracowaniu?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Deklaruję, że będziemy na pewno odważnie sadzić w sąsiedztwie infrastruktury, czy to podziemnej, czy naziemnej. Liczę na wsparcie ze strony i Państwa Radnych miejskich i dzielnicowych w takich działaniach, bo na pewno będziemy mieli bardzo wielu przeciwników w tym działaniu i z pewnością będzie gorąco na tym tle.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Świat nie jest prosty w tym zakresie Pani Przewodnicząca nad czym boleję, ale wiem też, że ludzi kochających drzewa jest coraz więcej.

Pani Monika Mazurowska – Przewodnicząca Zarządu Dzielnicy Aniołki

Przeszliśmy przez próbę zabrania kilku miejsc parkingowych i przeznaczenia ich na teren zielony, więc wiem, że jest to zmierzenie się z trudnym zadaniem, ale tutaj, jest też Przewodnicząca z Oruni, która też dba o zieleni, to myślę, że też się znajdują takie osoby, które jednak staną po stronie zieleni i będziemy wspierać. Ze swojej strony dziękuję za odpowiedź.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Również dziękujemy i zapraszam do głosu Radnego Jaroszewicza.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Ja może nie tyle o ilości drzew i dosadzania drzew, ale problem, z którym się ostatnio zetknąłem, docierają do mnie takie dosyć alarmistyczne głosy z osiedli głównie i tutaj jest ten problem, o którym Pani Przewodnicząca Komisji wspomniała czy te mechanizmy, jakieś narzędzia, które mogłyby mieć wpływ na te tereny niegminne. Czy te standardy będą obejmowały nie tylko gminne tereny, a tu głównie chodzi nie o dosadzanie a okaleczanie drzew. Nie wiem czy Państwo się spotkaliście z czymś takim, ale rżnie się drzewa, korony drzew i to bez opamiętania często. Mam już kilka przykładów, że drzewa po prostu po jakimś czasie obumierają. Dzieje się tak głównie na osiedlach z tych informacji, które do mnie docierają. Czy standardy też obejmują przycinanie koron drzew, jak one mają wyglądać i do jakiego stopnia można przycinać korony drzew, bo to się dzieje?

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej – GZDiZ

Odpowiem w zakresie mojej wiedzy. Standardy na pewno nie, ponieważ standardy to są tak naprawdę wewnętrzne jakieś regulacje, które sobie miasto samo narzuca w tym wypadku i jeżeli chodzi o tereny prywatne, to nie mamy takich możliwości oddziaływania. Tutaj można się opierać o przepisy ogólnie obowiązujące i ewentualnie miejscowe plany, które mogą chronić określone drzewa, ale też chronić raczej przed wycinką niż przed złą pielęgnacją. Co do zasady ustawa o ochronie przyrody mówi o tym, że można bez decyzji administracyjnej skorygować czy usunąć do 30% korony drzewa, ale do 30% tej jakby całej, która urosła w okresie wegetacji tego drzewa. To może nie jest takie proste do wyjaśnienia, ale generalnie przyjmijmy w uproszczeniu, że do 30% korony można usunąć, oczywiście nie dotyczy to obszarów wpisanych do rejestru, czy nie dotyczy to pomników przyrody, ale takich drzew, powiedzmy sobie zwykłych do 30% można. Praktyka tutaj jest oczywiście różna. Też inaczej jest w sytuacji ciecia drzew szpalerowych, tam, gdzie one były formowane od początku, to tam nie dotyczą te ograniczenia, ale takich zwykłych drzew 30%. Jeżeli widzimy więcej, to można domniemywać, że jest to złamanie przepisów, no chyba, że ktoś miał decyzję na takie działanie.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Z tego co wiem, to nie ma decyzji, to jest jakaś decyzja kierownika osiedla, który zlecił ścięcie koron i to dosyć drastycznie.

Niestety nie wiem, czy to jest 30%, czy to jest 10%, czy to jest 20%, czy 40%, bo to ciężko ocenić. Wiem, że te drzewa, które są tak po chamsku przycinane najczęściej obumierają. Tu się rodzi następne pytanie, jaki jest sens sadzenia takiej wielkości, czy o takich konarach i które trzeba rżnąć po jakimś czasie, bo przecież tyle gatunków drzew jest i tyle rodzajów, że można to inaczej robić, ale to jest tylko na marginesie.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Odpowiem, że to nie jest takie proste i jeżeli chcemy mieć w mieście duże drzewa, a zależy oczywiście zawsze od kontekstu w jakim je sadzimy, ale często te drzewa są pożądane. Drzewa w odróżnieniu od powiedzmy sytuacji gdzie one sobie rosną w polu, gdzieś tam w terenach naturalnych, czy w lesie, to w mieście te działania pielęgnacyjne, czy jakieś cięcia techniczne przy starych drzewach są niezbędne, bo naturalnym procesem w przypadku drzew jest to, że one wydzielają tzw. posusz, czyli po prostu pewne konary usychają i w celu zapewnienia bezpieczeństwa te prace związane z przycinaniem są niezbędne i to jest absolutne tutaj, no takie abecadło specjalistów od utrzymania drzewostanu. I oczywiście kwestią posiadanych środków i kadr jest to jak to jest robione. Najlepiej, kiedy te prace prowadzone są w miarę możliwości na bieżąco, powiedzmy sobie rok po roku czy tam co dwa lata a nie raz na kilka lat. Niestety w Gdańsku czasami tak bywało, że te prace, tu mówię też o naszych terenach, ze względu na ograniczenia finansowe odbywały się rzadziej niż byśmy tego chcieli, niż byłoby to wskazane, przez co też czasami te cięcia musiały być głębsze na skutek nieprowadzenia prac przez kilka lat i tego posuszu jest więcej, ale też jakby zawsze działamy w granicach przepisów w tym zakresie. Natomiast jak to jest na terenach mieszkaniowych tego nie wiem.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Bardzo dziękuję, ale trochę włączając się w tą dyskusję z moich przykrych obserwacji wynika, że bardzo często argumentem za dość mocnym ogołoceniem drzewa, nawet nie skala, ale to, że drzewo śmieci. Myślę, że to jest kwestia pewnej edukacji i tak sobie pomyślałam, bo mocno trzymam kciuki za te zapowiadane nabory i że zespół Pana Dyrektora bardzo ceniony przeze mnie, ale zostanie wzmocniony przez kolejne energiczne osoby i może przyjdzie czas na taką, tak jak doskonale sobie Państwo poradzili np. w zakresie gdańskiej szkoły szyldu, może faktycznie jakieś szkolenia dla zarządzających administratorów wspólnot troszeczkę by poprawiły, że jednak takie dobrze pielęgnowane drzewo, no to jest obniżenie kosztów klimatyzatora na przykład. To jeden z przykładów, który mi przychodzi, ale faktycznie ja też z niepokojem obserwuję, zwłaszcza te historyczne dzielnice, które gdzieś tam były nasadzone na początku XX wieku, że bardzo często przyjeżdżam po roku w jakieś znane mi miejsce i to wcale nie w miejskim pasie drogowym, ale gdzieś tam na działce prywatnej, gdzie były piękne kasztany, czy piękne dęby nagle teren jest łysy i wygląda na to, że nikt nie zamierza tych drzew nasadzić. Wiadomo, że czasami to jest sytuacja sanitarna wymagająca, czy to ze względu na wielkie dziuple czy na inne problemy

tych drzew związane z wiekiem, ale że często, tak jak wspomniała Pani Przewodnicząca w praktyce okazuje się, że miejsce po pięknym pomnikowym drzewie jest np. idealnym miejscem parkingowym. Może, żeby tak minorowym nastrojem nie zakończyć jednak Komisji, podczas której uzyskaliśmy bardzo wiele krzepiących informacji na przyszłość. Czy ktoś z Państwa Radnych jeszcze chciałby zadać jakieś pytania Panu Dyrektorowi albo przemyślenia? Jeśli nie ma, to jeszcze raz bardzo dziękuję. Tak jak podkreślam, myślę, że w imieniu całej Komisji mogę przekazać, że mocno trzymamy kciuki za rozwój tego projektu i bardzo serdecznie zapraszamy w momencie, w którym już będzie to miało pewną domkniętą formę, tak do wiadomości Komisji a może do zastanowienia się jak to w jeszcze lepszy sposób promować w przestrzeni miasta i wśród profesjonalistów zajmujących się zarządzaniem czy nieruchomościami, czy zielenią miejską.

Pan Michał Szymański - Z-ca Dyrektora ds. Przestrzeni Publicznej - GZDiZ

Bardzo dziękuję za zaproszenie i za ciepłe słowa. Będziemy się starać, żeby sprostać oczekiwaniom, rosnącym.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Poniekąd całe szczęście, że rosnącym, że te emocje mieszkańców i świadomość mieszkańców jest coraz większa, że tak jak się kiedyś mówiło o zieleni, jako o elemencie upiększającym miasto, to to, że zaczynamy rozumieć, że jest to taki sam element infrastruktury jak chodniki, który jest nam tak samo potrzebny do dobrego funkcjonowania. Bardzo dziękuję.

Przechodzimy do ostatniego punktu obrad komisji.

PUNKT – 7.

Sprawy bieżące, wolne wnioski, korespondencja.

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Dwie pozycje dotyczące kwestii korespondencji od Pani Przewodniczącej Rady Miasta. Z jednej strony jest to mail, który Państwo chyba wszyscy dostali, mianowicie w poniedziałek ma odbyć się spotkanie z Przedstawicielami naszego partnerskiego miasta Bremy dotyczące ich strategii zeroemisyjnej, strategii pro klimatycznej. Czy ten mail do wszystkich dotarł, czy Państwo wiedzą o czym mowa?

Radna Katarzyna Czerniewska – członek Komisji

Czy do wszystkich to nie wiem, ale tylko od razu się zgłoszę jako pierwsza, że już poprosiłam Panią Przewodniczącą o możliwość uczestnictwa w tym spotkaniu, więc jeśli nie ma Komisja, chyba to nie wymaga zgody, bo to było zaproszenie ...

Przewodnicząca Anna Golędzinowska

Oczywiście, że nie, wręcz przeciwnie ...

Radna Katarzyna Czerniewska – członek Komisji

Zgłosiłam swoją chęć udziału w tym spotkaniu w poniedziałek o 14:30.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Wydaje mi się, że Państwo wszyscy są wpisani w mailu, więc gdyby ktoś z Państwa nie dostał tego zaproszenia to proszę o sygnał. Dla mnie temat jest niesłychanie interesujący, ale przyznam, że ze względów zdrowotnych, są dni, kiedy czuję się fantastycznie, są dni, kiedy czuję się znacznie gorzej, więc nie chciałabym, żeby się okazało, że jestem jedyną osobą, która ma reprezentować naszą Komisję, bo może się okazać, że po prostu nie jestem w stanie wziąć udziału w tym spotkaniu, więc bardzo Państwa zachęcam, właśnie najlepiej już iść tą praktyką i bezpośrednio się zgłosić do Pani Przewodniczącej.

Druga kwestia tj. prośba o delegowanie przedstawiciela do Komisji Konkursowej „Najpiękniejszy Gdański Balkon”. Tutaj wydaje mi się, że myśmy zdecydowali o tym, żeby Pan Waldemar Jaroszewicz do końca kadencji zasiada w tej Komisji, ale bardzo proszę Panie Waldemarze.

Wiceprzewodniczący Waldemar Jaroszewicz

Dobrze się Pani Przewodniczącej wydaje, zostałem delegowany, co prawda nie wiem czy do końca kadencji, ale chętnie będę uczestniczył w tej Komisji. Uczestniczyłem i brałem w niej udział, więc nie ma problemu.

Przewodnicząca Anna Gołędzinowska

Rozumiem, że Państwo Radni nie zgłaszają sprzeciwu, proponuję zostańmy w ten sposób, ponieważ Pan Radny jest doświadczony w tej Komisji, a to zawsze jest mniej absorbujące niż włączać się na nowe pole pracy, tak bym powiedziała. Z mojej strony wszystko. Czy są jeszcze jakieś sprawy ze strony Państwa, czy ktoś jeszcze ma coś do dodania we wnioskach i głosach zamykających posiedzenie Komisji? Nie ma. Dla formalności sprawdzę jeszcze obecność na zakończenie posiedzenia.

Lp.	Nazwisko i imię	Stanowisko	Zakończenie obrad
1.	Gołędzinowska Anna	Przewodnicząca	Obecna
2.	Jaroszewicz Waldemar	Wiceprzewodniczący	Obecny
3.	Błaszczyk Kamila	Członek Komisji	Obecna
4.	Czerniewska Katarzyna	Członek Komisji	Obecna
5.	Majewski Przemysław	Członek Komisji	Obecny
6.	Skarbek Mateusz	Członek Komisji	Obecny
7.	Śpiewak-Dowbór Cezary	Członek Komisji	Obecny

Porządek został wyczerpany, bardzo Państwu dziękuję, zamykam posiedzenie Komisji i do zobaczenia na sesji na żywo w czwartek. Na tym zostało zakończone 35 posiedzenie Komisji.

Przewodnicząca
Komisji Zrównoważonego Rozwoju RMG

/-/Anna Gołędzinowska

Protokół sporządziła:

/-/Elżbieta Wajs-Deyck